

Tilburg University

Concurrentiekracht

van Damme, Eric

Published in:
Algemeen Dagblad

Publication date:
2003

Document Version
Peer reviewed version

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van Damme, E. (2003). Concurrentiekracht. *Algemeen Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

CONCURRENTIEKRACHT

Volgend weekend zullen, tijdens de Europese top in Brussel, onze regeringsleiders proberen het eens te worden over een Europese grondwet. Het zal niet lukken. In de afgelopen weken is wel veel over het onderwerp vergaderd, maar er wordt weinig vooruitgang geboekt. Veel woorden, geen daden, en dat is zinloos.

Er lukt wel meer niet in Europa. In Lissabon, in maart 2000, werden de Europese leiders het eens over een nieuwe agenda. Het oude continent zou in 2010 het meest competitieve, het meest innovatieve, en het meest welvarende ter wereld moeten zijn. In het bijzonder moest het gat met de VS gedicht worden. Het zal niet lukken. Onze achterstand wordt alleen maar groter.

Het inkomen per hoofd van de bevolking in Europa is 70% van dat in de VS. Van het verschil kan ongeveer 10% verklaard worden door het feit dat de Amerikanen meer werken dan wij. Europeanen kiezen voor meer vrije tijd, die niet in het BBP tot uiting komt, en voor minder geld, en daar is niks mis mee.

De lagere werkloosheid in de VS verklaart eveneens 10% van het verschil. De Amerikaanse arbeidsmarkt is flexibeler en zo komen meer mensen aan de bak. Duitsland heeft op dit punt nog veel te leren. Wij hebben deze les al geleerd. Onder Wim Kok werden in Nederland 1 miljoen banen gecreëerd.

De laatste 10% van het verschil wordt verklaard door het feit dat Amerikanen productiever zijn dan wij. Wellicht werken ze wat harder; in ieder geval levert hun werk per uur meer op. In Europa is de productiviteit lager. Wij werken ook voor de sociale contacten, wij hebben meer mensen in minder productieve sectoren, en vooral werken we met minder innovatieve methoden.

Zoals altijd wil Nederland het beste jongetje van de Europese klas zijn. Ons doel is om in 2010 het meest welvarende en competitieve land van Europa te zijn. Ook daar komt niks van terecht. Voorlopig zijn we het lelijke eendje, zoals de cijfers van het CPB deze week weer bevestigden. Waar de economie in de VS dit jaar met

8% groeit, krimpen wij met bijna 1%. Het CPB voorspelt dat tijdens de periode 2001-2004, de groei minder dan ½% zal bedragen, even laag als tijdens de zwaarste naoorlogse recessie, in het begin van de jaren tachtig.

Volgens de OECD laat onze concurrentiekracht te wensen over. Als gevolg van de dure Euro, die nu 40% meer waard is dan voorheen, de sterk gestegen loonkosten, en gebrekkige innovatie, hebben we ons de markt uitgeprijsd. We kunnen onze producten niet meer kwijt en zien dan ook onze werkgelegenheid teruglopen: in vergelijking met vorig jaar is het aantal banen in het bedrijfsleven met 2,5% (ofwel 128.000) afgenomen. Steeds meer mensen moeten voor hun baan vrezten.

De reden dat de werkloosheid niet nog verder afgelopen is, is dat er in de zorg en bij de overheid banen zijn bijgekomen: 62.000 in de zorg en 21.000 bij de overheid. Was niet een van de doelstellingen van het kabinet Balkenende om de invloed van de overheid terug te dringen en meer ruimte te maken voor het bedrijfsleven? Het lijkt er niet van te komen; de collectieve sector groeit, ten koste van de private. Geen wonder dat het overheidstekort oploopt en boven de kritische 3%-grens zal uitkomen.

Bush heeft, met dank aan Greenspan, de economie weer op het goede spoor. Ook de volgende Amerikaanse president zal daarom een Republikein zijn. Voor Balkenende ziet het er somberder uit. Wil hij herkozen worden dan zal hij meer werk moeten maken van het herstellen van onze concurrentiekracht.

Eric van Damme

(Hoogleraar economie CentER en Directeur TILEC, het Tilburg Center for Law and Economics, Universiteit van Tilburg)